

Sygn. akt IV CSK 267/20

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Wojewody (...)

przy uczestnictwie A. W. i T. W.

o wpis hipoteki przymusowej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 grudnia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestników postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 30 stycznia 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. zasądza od A. W. i T. W. na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwoty po 120
(sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację A.W. i T.W. od postanowienia Sądu Rejonowego w L. z 23 stycznia 2017 r. w sprawie o wpis hipoteki przymusowej, co nastąpiło na podstawie tytułu wykonawczego w postaci ugody zawartej 29 listopada 1993 r. przed Sądem Wojewódzkim w W..

Uczestnicy wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście uzasadnionej, powołując się na rażące naruszenie art. 58 k.c. i art. 184 k.p.c. W ocenie skarżących sąd pominął sygnalizowane przez nich w apelacjach okoliczności dotyczące braku skuteczności ugody sądowej będącej podstawą wpisu, oparte na twierdzeniach, że T. W. nigdy nie był w sądzie w W., a co za tym idzie, nie mógł podpisać żadnej ugody przed Sądem Wojewódzkim w W. w dniu 29 listopada 1993 r. Nie miał wówczas także ustanowionego pełnomocnika, zatem nie jest możliwe, aby inna osoba dokonała tej czynności w jego imieniu.

W odpowiedzi wnioskodawca wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od skarżących na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Skarżący oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistej zasadności skargi. Przesłanka ta byłaby spełniona, gdyby zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym bez konieczności prowadzenia bardziej szczegółowej analizy. Uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny

albo z podstawowymi zasadami orzekania (por. postanowienia SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17; z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 728/17; z 15 maja 2018 r., II CSK 2/18; z 10 maja 2018 r., I CSK 798/17; z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 534/17; z 12 marca 2018 r., III CSK 291/17; z 22 kwietnia 2016 r., V CSK 650/15).

Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Na podstawie art. 626⁸ § 2 k.p.c. wyłączną podstawę ustaleń faktycznych przy rozpoznawaniu wniosku o wpis w księdze wieczystej stanowią treść i forma wniosku, dołączonych do niego dokumentów oraz treść księgi wieczystej. Zakres kognicji sądu w sprawie o wpis jest ograniczony, jednak nie można *a priori* wykluczyć wykazania przez uczestnika - przy uwzględnieniu ograniczeń dowodowych w postępowaniu wieczystoksięgowym - że występują przeszkody do dokonania wpisu i oddalenia wniosku, o których mowa w art. 626⁹ k.p.c. (zob. post. SN z 9 września 2020 r., II CSK 759/18 wraz z przywołanym tam orzecnictwem; post. SN z 20 lipca 2020 r., I CSK 229/19; post. SN z 4 kwietnia 2017 r., I CSK 514/16; post. SN z 18 maja 2012 r., IV CSK 462/11; uchw. składu siedmiu sędziów SN - zasada prawna z 16 grudnia 2009 r., III CZP 80/09, OSNC 2010, nr 6, poz. 84).

Okoliczności, na które powołują się uczestnicy, w postaci tego, że T. W. nigdy nie był w sądzie w W., a co za tym idzie nie mógł podpisać ugody, należą do sfery ustaleń wykraczających poza treść art. 626⁸ k.p.c. Wymagają one przeprowadzenia postępowania dowodowego w procesie, do czego sąd wieczystoksięgowy nie jest uprawniony. Uczestnicy przeczą bowiem zdarzeniom, w wyniku których doszło do powstania tytułu egzekucyjnego, powołując się na nieważność ugody sądowej z uwagi na brak udziału w posiedzeniu sądu, na którym doszło do jej zawarcia. Sąd rozpoznający wniosek o wpis nie mógł tych okoliczności rozważyć, skoro wykraczają one poza treść tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę wpisu. W tym stanie rzeczy upatrywanie przez skarżących w stanowisku Sądu Okręgowego rażącej wadliwości należało uznać za pozbawione uzasadnionych podstaw.

Opierając się na twierdzeniach, że nie doszło do zawarcia ugody, uczestnicy mogą dowodzić tych okoliczności na drodze procesu. Wówczas sąd rozpoznający sprawę będzie mógł dokonać oceny całokształtu stanu rzeczy przez pryzmat wskazywanych przez skarżących dowodów.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, rozdzielając je w częściach równych między uczestników na podstawie art. 105 § 1 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 13 ust. 2 k.p.c. Suma zwrotu kosztów równa jest wynagrodzeniu adwokata w wysokości wynikającej z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 5 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.